

Protokół nr 8/2023 r.
z posiedzenia Krajowej Rady Konsultacyjnej Do Spraw Osób Niepełnosprawnych
VIII kadencji
w dniu 19 września 2023 roku

Skład osobowy

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Rady zgodnie z załączoną listą obecności oraz:

- Paweł Wdówik – Sekretarz Stanu w MRiPS, Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych.
- Krzysztof Kosiński – Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Porządek posiedzenia

Część I

1. Przywitanie członków Rady przez Pana Pawła Wdówika - Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
2. Informacja Pełnomocnika Rządu Pawła Wdówika w sprawie aktualnie prowadzonych prac i działań,
3. Dyskusja w temacie: lista chorób rzadkich, a inne niepełnosprawności, które mogą być przesłanką do wydania orzeczenia na stałe,
4. Stanowisko KRK w sprawie projektów aktów prawnych oraz Standardu Asystencji Osobistej Osoby z Niepełnosprawnością opracowanych w projekcie Aktywni Niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych,
5. Sytuacja organizacji pożytku publicznego realizujących zadania zlecane przez PFRON-waloryzacja budżetów projektów wieloletnich,
6. Wolne wnioski i zakończenie spotkania.

Przebieg posiedzenia

Ad. 1

Posiedzenie otworzyła Pani Monika Zima-Parjaszewska – Przewodnicząca Krajowej Rady Konsultacyjnej do Spraw Osób Niepełnosprawnych, która przywitała wszystkich obecnych, zaprezentowała porządek obrad i poprosiła o uwagi do programu posiedzenia. Wniosków do porządku obrad nie wniesiono. Następnie przegłosowano porządek obrad posiedzenia – osiągnięto quorum.

Ad. 2

Następnie Pełnomocnik Rządu Paweł Wdówik przywitał członków KRK i przeszedł do drugiego punktu posiedzenia – przekazania informacji w sprawie aktualnie prowadzonych prac i działań.

Poinformowano o przyjęciu ustawy o świadczeniu wspierającym zawierającą dwa istotne elementy – wprowadza nowe świadczenie oraz regulacje dotyczące świadczenia pielęgnacyjnego. Ustawa wykonuje wyrok Trybunału z roku 2014 likwidując wszelkie zróżnicowania w świadczeniach ze względu na moment powstania niepełnosprawności. Wprowadza także nieograniczoną możliwość podejmowania aktywności zawodowej przez opiekunów otrzymujących świadczenie pielęgnacyjne na dzieci do 18 roku życia, które wygasa z momentem osiągnięcia pełnoletności przez dziecko z niepełnosprawnością. Minister wskazał, że od ukończenia 18 roku życia przysługują: świadczenie uzupełniające, renta socjalna i świadczenie wspierające. Dodał również, że świadczenie wspierające nie jest powiązane ze stopniem niepełnosprawności, a z poziomem potrzeby wsparcia. Nowy system świadczeń zacznie działać od stycznia.

Pełnomocnik Rządu poinformował o prowadzeniu etapu przygotowywania rozporządzenia do wyżej wymienionej ustawy oraz uprzednim wysłuchaniu wszystkich obaw i uwag dotyczących skali oceny potrzeby wsparcia. Pan Paweł Wdówik zaznaczył, że uwagi są uwzględniane przy przygotowaniu i badaniu skuteczności narzędzia oraz zapowiedział ukazanie się rozporządzenia po uzyskaniu wyników badań – w ciągu kilku tygodni.

Kolejną sprawą poruszoną przez Pełnomocnika Rządu była kwestia zakładów aktywności zawodowej. Poinformował on o przygotowaniu rozporządzenia, które w znacznym stopniu zmienia sposób funkcjonowania ZAZ-ów, upraszczając wszystkie mechanizmy dotyczące rozliczania kosztów, sposobów finansowania, funkcjonowania osób z niepełnosprawnością w ZAZ-ach. Pełnomocnik wskazał, że prace są na etapie konsultacji od 11 września i wyraził nadzieje na znaczne poprawienie jakości funkcjonowania, zwiększenia elastyczności zarządzania środkami, a co za tym idzie przeniesienie większej części uwagi zespołów zarządzających na wsparcie i szukanie nowych rozwiązań.

Wskazał również że prowadzone są prace na poziomie Rządowego Centrum Legislacji nad rozporządzeniem Rady Ministrów z tak zwanym „algorytmem” dotyczące finansowania ZAZ-ów i Warsztatów Terapii Zajęciowej. Przyjęto nowe, znacznie podwyższone kwoty które będą wprowadzone tym rozporządzeniem. Przewidywane zakończenie prac ma nastąpić w październiku.

Pełnomocnik Rządu poinformował o trzecim ważnym punkcie odnośnie prowadzonych prac i działań - liście chorób rzadkich, której poświęcony został oddzielny punkt w porządku posiedzenia. Zaznaczył, że lista nie zmieni nic w systemie orzeczniczym natomiast będzie

podstawą do wydania przez Pełnomocnika wytycznych dla zespołów jak orzekać w konkretnych przypadkach.

Pani Monika Zima-Parjaszewska wracając do tematu rozporządzenia zadała pytanie: Czy w grupie osób, które pracują nad tym rozporządzeniem i nad skalą są zaangażowane osoby, które znają specyfikę różnych niepełnosprawności i zatem czy ten dokument, który dotyczy osób z niepełnosprawnościami, jest wraz z nimi na etapie jeszcze wypracowywania omawiany? Pan Paweł Wdówik w odpowiedzi zapewnił, że nad rozporządzeniem pracują eksperci znający skali oceny niepełnosprawności i potrzeby wsparcia. Dodatkowo będąc zapytany o współpracę z organizacjami społecznymi odpowiedział, że na tym etapie nie dochodzi do takiej współpracy i dopiero gdy rozporządzenie będzie gotowe, zostaną przeprowadzone konsultacje.

Pan Minister następnie opuścił spotkanie.

Ad. 3 Dyskusja w temacie: lista chorób rzadkich a inne niepełnosprawności, które mogą być przesłanką do wydania orzeczenia na stałe.

Następnie Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych Krzysztof Kosiński zachęca do dyskusji w sprawie stworzenia dodatkowych wytycznych dla funkcjonowania Zespołów ds. orzekania o niepełnosprawności na podstawie listy, która ma dotyczyć chorób rzadkich o jednorodnym przebiegu nie rokujących poprawy lub zwiększenia sprawności funkcjonowania. Zaznaczył też, że chodzi o propozycje chorób, które mają się znaleźć na tej liście, a nie dyskusję na temat obecnego stanu listy.

Pani Justyna Kucińska zaproponowała umieszczenie na liście chorobę – cukrzycę insulinozależną.

Pan Paweł Wójtowicz zadał pytanie jak rozstrzygać kwestię jednostek chorobowych, których przebieg jest nieprzewidywalny i może się różnić w zależności od mutacji, a jako przykład podał mukowiscydozę która może wystąpić pod postacią 2000 mutacji. Następnie wyraził poparcie dla stworzenia listy chorób rzadkich, która będzie narzędziem pomocnym dla orzeczników, którzy nie zawsze są specjalistami w owych chorobach, chociaż powinni nimi być. Wskazał że lista nie powinna być listą zamkniętą ze względu na wykrywanie nowych jednostek chorobowych i powinna być tworzona wspólnie z ekspertami szczególnie z zakresu genetyki.

Pan Robert Jagodziński zgłosił uwagę – stworzenie listy chorób, które uprawniają do bezterminowego orzeczenia w celu rozwiązania problemu standardu orzecznictwa to zły kierunek. Listy zamkniętej nie da się stworzyć. Według Pana Roberta stworzenie takiej listy zmieniłoby postrzeganie na sposób kreowania orzecznictwa. Wskazuje on, że należy ustalić jak określić standardy, jakie źródła informacji dot. stanu zdrowia i funkcjonowania pacjenta należy brać pod uwagę i zająć się kwestią rozwinięcia kompetencji osób procedujących, a nie stworzeniem zamkniętej listy, ponieważ ta lista będzie nieskończona.

Pani Grażyna Gaj również opowiedziała się za tą listą zaznaczając by nie była zamknięta, i w związku z tym należałoby dookreślić każdą jednostkę która ma wachlarz objawów oraz należałoby usprawnić bardziej orzekanie.

Dyrektor Krzysztof Kosiński po dotychczasowych wypowiedziach przypomniał, że lista ma umożliwić i ułatwić członkom zespołów orzekających prawidłowe ocenienie okresu, na jaki powinni wydać orzeczenie, a nie determinować przyznanie statusu osoby niepełnosprawnej. Pan Robert Jagodziński wyraził jeszcze obawę, że powstanie listy wywoła „lenistwo” i skłonności do niewychodzenia poza tą listę w orzecznictwie.

Pan Paweł Wójtowicz wspomniał, że chorób rzadkich istnieje około 8000, więc stworzenie listy na pewno by pomogło orzecznikom i ograniczyłoby sytuacje, w których osoba niepełnosprawna z jedną z tych chorób otrzymuje niekorzystne orzeczenie.

Pani Anna Hejducka zgłosiła uwagę, że tworzenie listy nie zmieni nic, ponieważ zespoły ds. orzekania powinny brać pod uwagę sposób funkcjonowania, a nie jednostkę chorobową przy rozstrzyganiu. Wystarczy wprowadzić do orzecznictwa obowiązek przedstawiania ze szkoły, warsztatów terapii zajęciowej, wywiadu środowiskowego, opinii o sposobie funkcjonowania tej osoby. Pani Anna postulowała o zmiany w całym orzecznictwie a nie tylko w jednym z jego wątków. Pani Zima-Parjaszewska dodała, że w składzie orzekającym powinna znajdować się osoba z niepełnosprawnością.

Pani Renata Orłowska również zaproponowała dołączenie osoby z niepełnosprawnością do komisji. Na temat listy wypowiedziała się negatywnie – choroby nieuleczalne z rozwojem medycyny w szybkim tempie stają się uleczalne. Wprowadzenie listy dewaluuje staranie się o to by osoby były jak najlepiej funkcjonujące. Pani Renata wskazała, że orzecznictwo wymaga kompletnej modernizacji, zaczynając od kwestii specjalistów i ich wynagrodzenia, a kończąc na nierobieniu takich rzeczy jak ta lista.

Pan Krzysztof Kurowski powiedział, że zmiany idą w złym kierunku – należy orzekać o potrzebie wsparcia, a nie o niezdolności i niesamodzielności, lista nie może prowadzić do orzekania o potrzebie wsparcia. Tymi założeniami nie są realizowane założenia konwencji o prawach osób z niepełnosprawnościami wraz z rekomendacjami komitetu. Choroba nie implikuje potrzeby wsparcia

Pani Monika Parjaszewska-Zima zapytała czy kiedykolwiek istniały inne wytyczne kierowane do zespołów przez ministerstwo.

Dyrektor Krzysztof Kosiński odpowiedział, że wytyczne dotyczące sposobu orzekania o niepełnosprawności są kierowane cyklicznie do składów orzekających, pełnomocnik zgodnie z ustawą o rehabilitacji (...) ma prawo wydawać takie wytyczne i regularnie je wydaje. Jako przykład podał wytyczną z marca ubiegłego roku w sprawie terminowości wydawania orzeczeń, z wyraźnym podkreśleniem schorzeń wynikających z aberracji chromosomowej. Jeżeli chodzi o listy chorób, nie powstawały one w wyniku wytycznych.

Pani Monika zaproponowała stworzenie w gronie KRK dokumentu który by wypełniał cele listy chorób rzadkich na podstawie wytycznych wysyłanych w ciągu ostatnich 5 lat. Dyrektor powiedział, że przekaże propozycję ministrowi.

Renata Orłowska podkreśliła, że do tej pory niektóre powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności stosowały procedurę własnego tworzenia listy funkcjonowania, częściowo tą rolę spełnia opinia psychologiczna. Zaproponowała: „Może to umieścić w wytycznych, żeby to było w dokumentacji przedstawianej na komisji jako dokument niezbędny.”

Pani Anna Hejducka wskazała, że podobne rozwiązanie działało podczas COVID-u. Wspomniała o dobrowolnych ankietach, które pomagały w szybszym orzekaniu i opiniach nauczycieli, terapeutów, psychologów, pedagogów.

Pan Marek Piechuta zauważył, że dyskusja na ten temat może trwać bardzo długo, ponieważ obie strony będą znajdować argumenty na poparcie swoich racji w praktyce orzekania. Podsumowując, rozwiązaniem tego problemu jest podstawowa reforma fundamentów orzecznictwa, która pozwoli zdecydowanie łatwiej budować kolejne piętra tego systemu. Poważnym problemem jest niska stawka dla lekarzy wchodzących w skład orzekające – obecnie znamienita większość tych lekarzy to lekarze emerytowani.

Pan Paweł Wójtowicz zakomunikował – lista będzie pomocnym dokumentem, na którym lekarze będą mogli opierać swoje decyzje, w perspektywie w której reforma systemu orzecznictwa nie nastąpi w najbliższym czasie.

Pani Monika Zima-Parjaszewska zaproponowała stworzenie podsumowania przedstawionych głosów, które stałoby się projektem stanowiska KRK w zakresie listy chorób rzadkich, które mogłoby zostać przedstawione Panu Ministrowi w szybkim czasie. Na przewodniczącą zespołu do wykreowania owego podsumowania zgłosiła się Pani Anna Hejducka, na członków chętnych do pomocy w przedsięwzięciu zgłosili się Pan Paweł Wójtowicz i Pan Robert Jagodziński. Po przyjęciu wymienionych ustaleń Przewodnicząca KRK zakończyła dyskusję na temat listy chorób rzadkich i przeszła do kolejnego punktu posiedzenia Rady.

Ad. 4 Stanowisko KRK w sprawie projektów aktów prawnych oraz Standardu Asystencji Osobistej Osoby z Niepełnosprawnością opracowanych w projekcie Aktywni Niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych.

Pani Przewodnicząca przedstawiła wprowadzenie – Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej jest liderem trzech projektów dziejących się jednocześnie, z partnerstwem organizacji pozarządowych. Jest to: Aktywni Niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych, Włączenie Wyłączonych dotyczące aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami oraz projekt, który w skrócie jest nazywany projektem ustawowym, jest to przygotowanie projektu ustawy o wyrównywaniu szans, która to ustawa będzie wdrażała w życie konwencję o prawach osób z niepełnosprawnościami.

Wymagane jest aby przygotowane, materiały dot. projektów Aktywni Niepełnosprawni i Włączenie Wyłączonych zostały omówione na posiedzeniu KRK. W projekcie Aktywni Niepełnosprawni wypracowano materiały dotyczące standardu asystencji osobistej osób z niepełnosprawnością, standardu warsztatów terapii zajęciowej wraz z propozycją przepisów prawa, mobilnego doradcę włączenia społecznego, asystę prawną jako instrument wraz z propozycją przepisów dotyczących korzystania ze zdolności do czynności prawnych, komunikacji alternatywnej AAC i ETR wraz z ustawą o komunikacji osób o szczególnych potrzebach w zakresie komunikacji, funduszy wsparcia (dawniej fundusze powiernicze) wraz z projektem ustawy o funduszach wsparcia. Wszystkie wymienione materiały mają charakter roboczy. Otrzymaliśmy uwagi skierowane przez Porozumienie Autyzm Polska za pośrednictwem Adama Kompowskiego dotyczące asysty prawnej.

Następnie Przewodnicząca otworzyła dyskusję, Pan Adam Kompowski zabrał głos jako pierwszy. Jako pierwszą uwagę podniósł wykluczanie osób, które świadczą inne usługi ze wspierania prawnego osób niepełnosprawnych. W przypadku osób z silną niepełnosprawnością intelektualną to może wykluczać jedynie osoby, które są w stanie odczytać intencje osób autystycznych. Jest to główna uwaga zawarta w materiale mecenasa Marii Jankowskiej, rzecznika praw osób autystycznych, przygotowanym we współpracy z Porozumieniem Autyzm Polska i Fundacją Synapsis. Do materiału o asystencji, uwagę wniesioną przez Pana Adama, było wskazanie na za słabe mechanizmy zabezpieczające przed nadużyciami ze strony asystenta. Obecne materiały są odpowiednie dla osób, które nie mają niepełnosprawności intelektualnej, jednak osoby, które ją posiadają mogą być bezbronne w pewnych sytuacjach.

W sprawie funduszy wsparcia Pan Adam Kompowski wyraził zadowolenie wobec obecnych założeń. Na koniec swojej wypowiedzi Pan Adam zapytał Panią Monikę Zimę-Parjaszewską jakie są realne szanse przekształcenia projektów w prawo.

Odnosząc się wcześniej do poruszonych wątków Przewodnicząca wyjaśniła, że osoba świadcząca inne usługi nie może świadczyć asysty prawnej ze względów ekonomicznych oraz braku dostępu do asystentów prawnych, jak również różnicy odpowiedzialności asystenta prawnego i asystenta osobistego. Kolejnym argumentem jest zachowanie poprawności asystencji osobistej

Dyrektor Kosiński odpowiedział na pytanie dot. szans – ze względu na czas, możliwości przestania czegokolwiek w formie projektu aktu prawnego do Marszałka Sejmu, a następnie przyjęcia go przez Sejm, są bliskie zeru. „W tej chwili pracujemy nad zmianą wskaźników i kwestii związanych z rozliczeniem tego projektu, żeby były analogiczne do rozwiązań projekcie bliźniaczym, czyli Włączeniu Wyłączonych, gdzie mówimy o udostępnieniu do wykorzystania i co za tym idzie te wszystkie rozwiązania, które nie będą wymagały zmiany o charakterze legislacyjnym. Będziemy dążyć do tego, żeby jeszcze w tym roku pojawiły się w

przestrzeni publicznej i były wykorzystywane na przykład w ramach rozwiązań finansowanych ze środków państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.”

Następnie głos zabrała Pani Anna Hejducka, która zgłosiła wątpliwości do asysty prawnej, dokładniej do odpowiedzialności asystenta prawnego np. za manipulację osobą niepełnosprawną intelektualnie. W kwestii warsztatów terapii zajęciowej Pani Anna zauważyła, że nowy dokument standaryzacji warsztatów różni się tylko pozornie od starego standardu, a merytorycznie jest tym samym. Następnym zastrzeżeniem jest dodanie fizjoterapeuty, trenera pracy i zmiany stanowiska na terapeutę zajęciowego. Jako, że terapeuta zajęciowy to zawód medyczny, jego wynagrodzenie początkowe na rękę wynosi 5400 zł, a warsztaty takich pieniędzy nie mają. Całe szkolenie terapeuty zajęciowego polega na terapii społecznej, a nie zawodowej. Pani Anna wskazała: „My w większości mamy magistrów i licencjatów pedagogiki, bo takie były wymogi. Następną sprawą było wyrażenie zaniepokojenia, że wszyscy terapeuci zajęciowi zmieniają swoje stanowiska na trenerów pracy ze względu na wyższe wynagrodzenie – 6000 zł na rękę. Kolejną kwestią jest brak możliwości zatrudniania fizjoterapeutów typowo leczniczych ze względu na warunki finansowe i sprzętowe warsztatów. Następną sprawą - zatrudnienie tych specjalistów obciąży całkowicie budżet, a przy tym algorytmie 3000 zł od przyszłego roku, gdzie na same koszty najniższej krajowej warsztatu terapii zajęciowej będą musiały podnieść o 10000 zł. Ta sytuacja niczego nie zmieni, a jeszcze powoduje dodatkowe koszty. Następną propozycja w standardzie postuluje przerwę 25 dni w roku. Pracownicy warsztatów pracujący na pełny etat minimum 3 lata mają mieć o 5 dni zwiększony urlop, ale nie będą już mogli korzystać z żadnych dodatkowych urlopów przysługujących im z tytułu innych możliwości. Jest to dyskryminacją pracowników niepełnosprawnych, ze względu na skrócenie ich możliwości urlopu.

Następnie zabrała głos Pani Barbara Świąch-Bober. Na początku podziękowała za to że, projekt ustawy zakłada rezygnację z wymogu posiadania wpisu w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności i wskazania do terapii zajęciowej w związku z kwalifikowaniem do WTZ. Później zaalarmowała, że wyłączenie terapeutów zajęciowych w drodze ustawy czy rozporządzenia spowoduje kryzys w zatrudnianiu pracowników WTZ, ponieważ będą oni woleli się zwolnić niż zmieniać kwalifikacje.

Pani Anna Hejducka zaznaczyła, że brak wyżej wymienionego wymogu spowoduje przyjmowanie tak zwanych „kombinowanych kręgosłupowców” albo osoby niepełnosprawne w pełni zdolne do wszystkiego, natomiast może zabraknąć miejsc dla osób z niepełnosprawnościami intelektualnymi w stopniu znacznym.

Pani Przewodnicząca poprosiła Pana Kamila Bobka o zasugerowanie PFRON-owi pojawiających się wątpliwości.

Następnie głos zabrał ks. Tadeusz Isakowicz-Zaleski zaczynając od wskazania, że warsztaty powinny być nakierowane bardziej na terapię społeczną ze względu na potrzeby znacznej większości uczestników. Ciągłe próby przerabiania warsztatów terapii zajęciowej na „biura

pracy” zawsze kończyły się źle. Dodatkowo za podniesieniem minimalnej płacy nie idą środki finansowe, szczególnie gdy WTZ-y nie mają możliwości minimalizowania wydatków poprzez wpisania ich w koszty. Co więcej spłaszcza się wynagrodzenie. Placówki są też zagrożone brakiem kadry z powodu konkurencji. Zmiana przygotowania terapeutów czy pracowników warsztatów spowoduje ich odpływ. Reasumując Ksiądz stwierdził, że wszelkie propozycje powinny najpierw być skonsultowane z podmiotami prowadzącymi warsztaty terapii zajęciowej, natomiast ogromną stratą jest wypychanie z warsztatów terapii społecznej na rzecz aktywizacji zawodowej.

Kolejną osobą wypowiadającą się był Pan Marek Kalbarczyk. Zaznaczył on niedopuszczalność oceniania WTZ-ów, na podstawie ilości osób wypuszczonych na rynek pracy i wskazał, że głównym celem jest pomoc osobom niepełnosprawnym, a nie zmuszanie ich do przygotowania do pracy. System wsparcia ma wspierać, a nie tylko rozliczać.

Następnie wypowiedział się Pan Krzysztof Kotyniewicz. Postulował wprowadzenie form motywacyjnego działania aby zachęcać terapeutów do doszkalania się, żeby dać impuls do wyjścia z tych warsztatów dla osób, dla których jest to możliwe poprzez zwiększenie ich kompetencji i usamodzielnienia.

Kolejnym mówcą był Pan Przemysław Żydok. Zgłosił uwagę dotyczącą mobilnego doradcy wsparcia. Brakuje elementu zapoznania kształconych doradców z krajowym i regionalnym systemem wsparcia informacji zawodowej. Doradcy powinni uczyć się jak wyszukiwać informacje.

Podsumowując Przewodnicząca zaproponowała wydłużenie terminu zapoznania się z obszernymi materiałami. Następnie poprosiła o wyrażenie ogólnej sugestii przyszłego kierunkowego stanowiska KRRK do omawianych materiałów. Pani Anna Hejducka wyraziła opinię na temat zaproponowanego standardu dot. warsztatów terapii zajęciowej – oceniła go całkowicie negatywnie. Wniosek/opinia miał/a zostać poddany pod późniejsze głosowanie w formie elektronicznej. Przewodnicząca ustaliła termin wysyłania uwag do materiałów na 28 września, dzień później zaś przeprowadzenie głosowania nad opinią. Termin związany z projektem Włączenie Wyłączonych został ustalony na 25 września. Jeżeli nie pojawią się krytyczne opinie co do tego projektu, to propozycją będzie przyjęcie stanowiska pozytywnie opiniującego przyjętych rozwiązań z ewentualnymi uwagami szczegółowymi. Po dokonaniu ustaleń Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska zamknęła wątek.

Ad. 5 Sytuacja organizacji pożytku publicznego realizujących zadania zlecane przez PFRON-waloryzacja budżetów projektów wieloletnich.

Pan Adam Kompowski rozpoczął nowy wątek. Wspomniął o projektach wieloletnich realizowanych z dofinansowaniem PFRON, do których budżety były projektowane przed zaistnieniem gwałtownej inflacji. Na obecny okres organizacje otrzymały wyrównanie inflacyjne, natomiast brak jest informacji na temat przyszłego okresu rozliczeniowego, który

rozpocznie się 1 kwietnia przyszłego roku. Placówki projektowe odgrywają ważną rolę w systemie wsparcia osób z niepełnosprawnościami, a są mało stabilne. Pan Adam zakończył wypowiedź pytaniem – „Jakie są plany PFRON-u?”

Pan Kamil Bobek z PFRON udzielił odpowiedzi – Fundusz i jego zarząd w okresie ostatnich dwóch lat podjął się ekstraordynaryjnych działań wynikających z tego, że w skutek wojny na Ukrainie, wzrostu cen surowców i innych przyczyn doszło do wzrostu cen towarów i usług przez inflację. Do projektów wieloletnich planowanych w 2019 i 2020 roku zakładały możliwość zwiększenia dofinansowania o określoną wartość tak aby móc zniwelować negatywne skutki. Prawo nie przewiduje dofinansowań już zgłoszonych projektów, ale zarząd pochylił się nad potrzebami organizacji i zdecydował się na nadzwyczajne rozwiązanie. Decyzje, które zostały podjęte są realizowane. Postulat Pana Adama dotyczy przyszłego zwiększania dofinansowań, ale konkretne propozycje, które padły są wysokie. Na rozwiązania podane w piśmie może nie być pieniędzy. W miejsce trybu pozakonkursowego wprowadzono tak zwaną wieloletność. Planując projekt wieloletni należy brać pod uwagę sytuację makroekonomiczną w maksymalnie trzyletnim okresie czasu i nie unikać uwzględniania wzrostu wynagrodzeń i kosztów, ponieważ oferty oceniane są całościowo. Wtedy zostanie zminimalizowane ryzyko, że pewne koszty będą zbyt niskie. Reasumując na ten moment PFRON nie widzi możliwości przedłużenia rozwiązania do tej pory stosowanego polegającego na zwiększeniu kosztów. Na koniec Pan Kamil Bobek zachęcił do udziału w najbliższych konkursach i planowania kosztów w sposób maksymalnie przewidujący.

Pan Adam Kompowski w odpowiedzi zaznaczył że sytuacja, która wystąpiła nie była do przewidzenia jeżeli ktoś pisał projekt jesienią roku 2020. Wskazał, że odpowiedzialnym działaniem PFRON byłoby zwiększenie budżetów na nadchodzący rok. Innym czynnikiem który utrudnia sytuację finansową jest znaczny wzrost płacy minimalnej. Efektem tego będzie zmniejszenie liczby zatrudnianych pracowników i obniżenie standardów wsparcia. Brak waloryzacji jest bardzo niepokojący.

Pan Przemysław Żydok poparł głos Pana Adama. Projekty wieloletnie pisane w 2020 i 2021 roku mają dodatkowo trudną sytuację. Dokończenie procesu byłoby spójne z nową linią. Zaproponował rozwiązanie „hybrydowe” – wzrost wielkości projektów o bardziej ograniczoną skalę plus dodatkowo większą elastyczność w zmianach wewnątrz budżetu projektu.

Propozycję poparła Pani Monika Zima-Parjaszewska.

Pan Robert Jagodziński przychylił się do głosów Pana Adama, Pani Moniki i Pana Przemysława. Wskazał, że warto byłoby wyliczyć ilu projektów dotyczy taka sytuacja i zastosować wyjątek od zasady możliwości zwiększenia pozycji w drugiej kategorii kosztu wynagrodzenia personelu projektu. W kwestii powiązania wskaźnika produktu ze wskaźnikiem rezultatu np. w kierunku drugim, byłaby dobra elastyczność, czyli założenie, że

nawet przy niższym wskaźniku produktu będzie osiągnięty wskaźnik rezultatu w kierunku pomocy drugim.

Zdecydowano przedstawić ustalone propozycje zarządowi PFRON.

Głos zabrał Pan Marek Kalbarczyk. Nadmienił, że PFRON zadbał o pracę organizacji w projektach i zwiększył dofinansowanie w dwóch okresach – raz o 16,1%, drugi raz o 13,6%. Jednak, kiedy doszło do dwukrotnego powiększenia dofinansowania projektów to nie doszło do zmiany granic dotyczących kosztów pośrednich. Im większa jest kwota dofinansowania tym niższy jest procent przeznaczony na koszty pośrednie. Dofinansowanie spowodowało spadek dofinansowania na koszty pośrednie z 17% na 12% co wywołało w projekcie prowadzonym przez fundację Pana Marka spadek kwotowy 70 000 zł. Pan Marek apelował o naprawienie tego błędu

Pan Kamil Bobek wytłumaczył, że to rozwiązanie zostało zaprojektowane pod maksymalne wartości, żeby zachować proporcje kosztów pośrednich. Sprawa jest już zamknięta, ponieważ dotyczy rozwiązań, które były już wprowadzane. Nie wiadomo czy będą wprowadzane nowe rozwiązania, jeżeli tak będą rozpatrywane pod kryterium racjonalności.

Pan Marek Kalbarczyk zabrał głos ponownie i dodatkowo wspomniał o zmniejszeniu kwot na koszty funkcjonowania z 7% na 5%. Zauważył, że zdecydowanie da się zniwelować te dwa błędy i sytuację naprawić.

Pani Przewodnicząca zapytała KRK o propozycje rozwiązania problemu Pana Marka.

Pojawiły się głosy mówiące o potrzebie wsparcia obciążonych organizacji pozarządowych i potrzebie znalezienia rozwiązania przez ministerstwo.

Ad. 6 Wolne wnioski i zakończenie spotkania

Pani Edyta Sieradzka zaproponowała aby KRK podjęła dyskusję odnośnie pracodawców i dofinansowania do wynagrodzeń dla osób niepełnosprawnych od przyszłego roku. Drugim tematem jest temat orzecznictwa.

Przewodnicząca przyjęła wymienione tematy do porządku obrad następnego posiedzenia. Przekazała do zapoznania się sprawę fundacji Pana Marka Kalbarczyka w celu późniejszego głosowania na ten temat. Następnie spotkanie zostało zakończone.

Przewodnicząca

